

Overall Project presentation

NI4OS- projekti

Dr. Arjan Xhelaj,
General Director, RASH

Përmbledhje

Synimet NI4OS-Europe

Objektivat

Metodologjia e përgjithshme

Paketa e punës

Afati i aktiviteteve dhe partnerët përgjegjës

NI4OS – Komuniteti Evropian dhe ndërveprimi

Operators of Networks
for Research &
Technology

Open Science
communities &
infrastructures

Angazhimi për drejtimin dhe përfshirjen e EOSC në nivelin evropian

Përkrah

zhvillimin dhe
përfshirjen

e iniciativave
kombëtare “Open
Science Cloud” (OSC)
në 15 shtetet të
rajonit të EJP në
skemën e EOSC

Përhap

parimet EOSC dhe
FAIR

në bashkësitë
kërkimore të SEE dhe
siguron trajnime
përkatese

Siguron

mbështetje teknike
dhe të politikave

në implmentimin
e shërbimeve
ekzistuese dhe të
ardhshme për
ofruesit e EOSC

NI4OS-Europe: Objektivat e projektit

Mbështet kornizën drejtuese të EOSC-së duke ndërtuar nisma kombëtare për Open Science Data, infrastrukturë dhe shërbime që mundësojnë dhe mbështesin zhvillimin e EOSC-së dhe strukturave përkatëse të koordinimit të saj.

Lehtësimi i federatës së infrastrukturave ekzistuese dhe shërbimeve “State-of-the-art” edhe në EOSC

Mundëson akses përmes portalit EOSC të shërbimeve jo-komerciale.

Asistencë e nevojshme teknike, organizative, kornizën ligjore, mekanizmat dhe skemat e certifikimit, për të mbështetur Open Research Data Management (ORDM) dhe zbatimin në mënyrë të harmonizuar dhe të koordinuar.

Siguron angazhimin e komuniteteve të interesuara dhe synuara dhe vlerëson implementimin e projektit.

Ambiciet

Kontributi në qasjen e barabartë në të dhëna dhe shërbime, për të gjithë studiuesit e BE-së dhe EJP, pavarësisht nga vendi ose rajoni ku ndodhen

Mbështetja e vendeve në zhvillimin e të gjitha aspekteve të “Open Science” në mënyrë që të bëhen kontribuues të EOSC

Përmirësimi i kuadrit të bashkëpunimit të “Open Science” në rajonin e EJP

Shtimi i vlerave dhe rritja e potencialit inovativ të infrastrukturave ekzistuese apo shërbimeve në EJP duke siguruar qëndrueshmërinë e shërbimeve dhe burime të reja

Përmirësimi i kapaciteteve inovative të shkencës në rajon

Nxirtja e avancimit teknik të EOSC-së në EJP, duke siguruar një grup të plotë shërbimesh.

Të nxis zhvillimin e sistemit operativ në rajonet fqinje dhe arritja e një ndikim më të gjerë socio-ekonomik

NI4OS-Europe: Objektivat dhe Treguesit Kyç të Performancës

15 Iniciativat Kombëtare për Open Science Cloud

1 grup për praktikën më të mirë operacionale

3 grupe udhëzimesh

1 platformë e integruar e niveli - prodhimit

>20 shërbime të përgjithshme "onboarding"

>20 shërbime tematike "onboarding"

3 fushat kryesore

> 45 ofruesit e shërbimeve, miratojnë proceset e EOSC

6 IPR - pajtueshmëria e mbrojtjes së të dhënave - ORDM tools

30 Evente trainingu në nivel kombëtar

→ **450** pjesmarres ne rang kombetar

30 Përhapja e eventeve kombëtare

→ **600** pjesmarres ne rang kombetar

1 Event rajonal

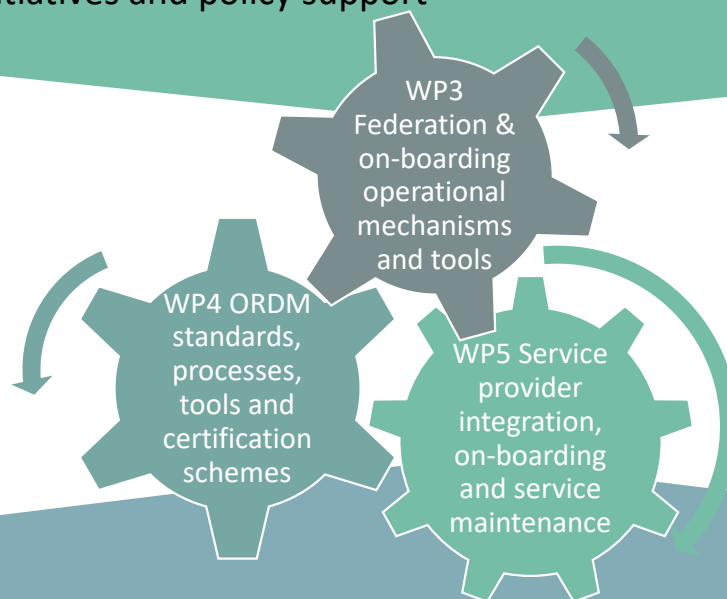
→ **200** pjesmarres ne rang rajonal

5 evente trajno-trainerin

NI4OS-Europe: Overall methodology

WP1 Management

WP2 EOSC national initiatives and policy support

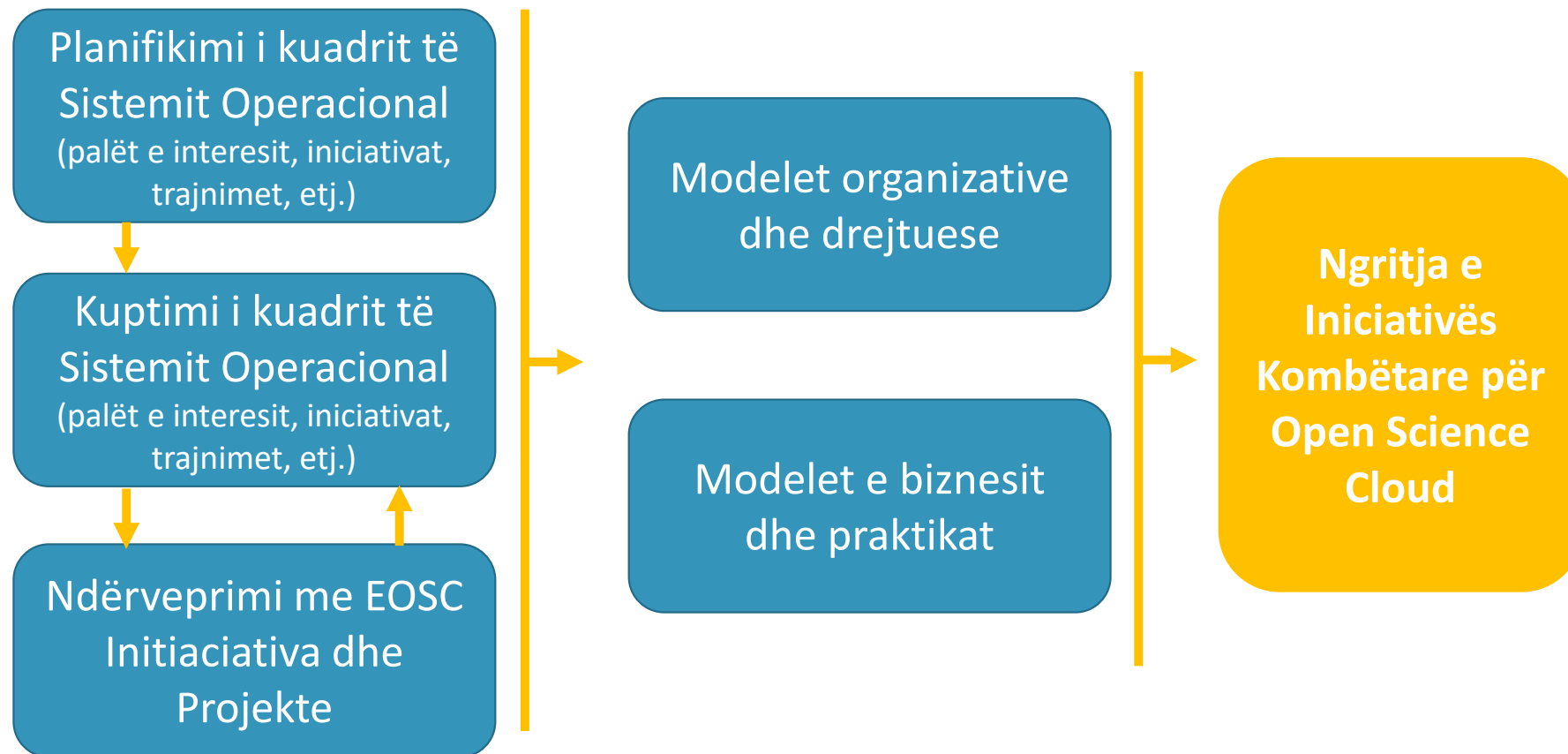
WP6 User engagement, training and demonstrators

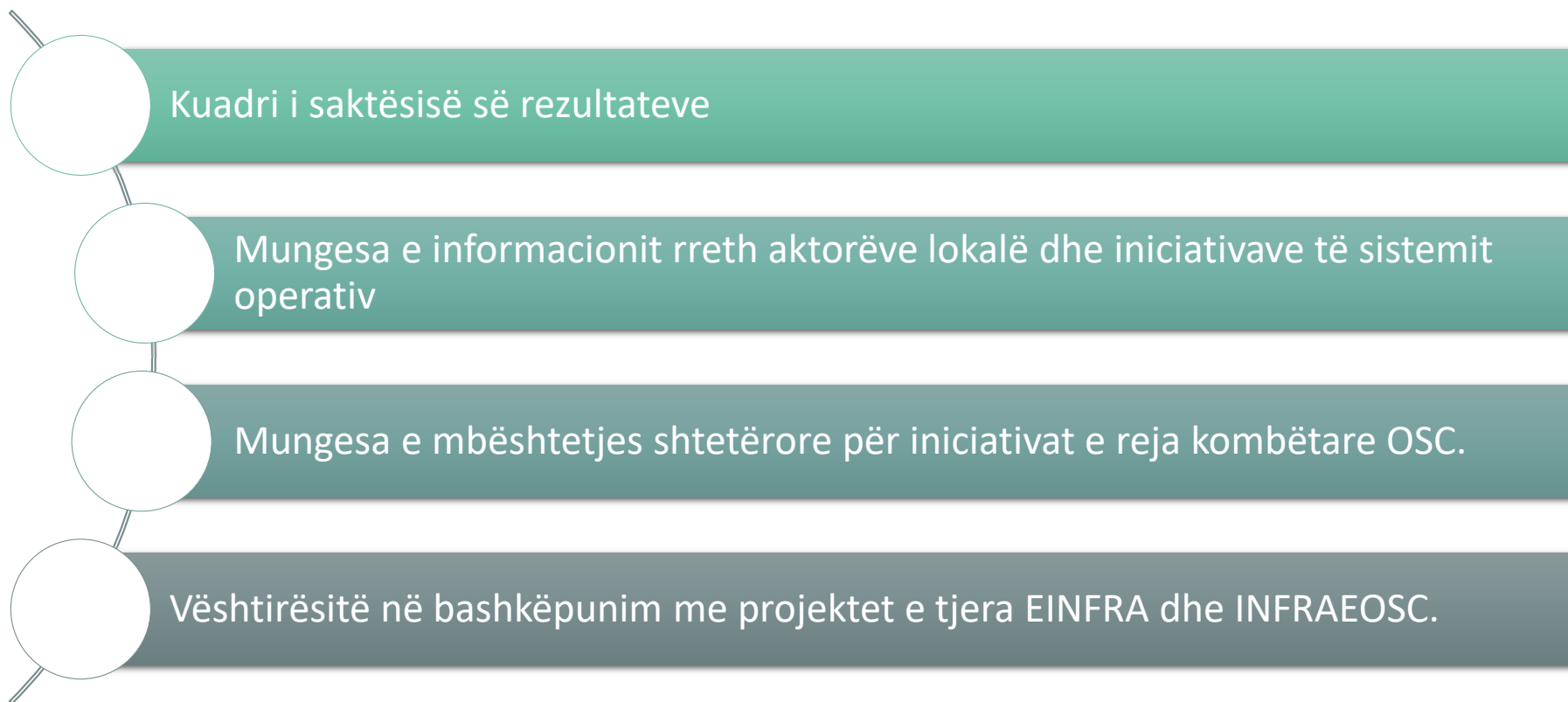
WP7 Communication, marketing, sustainability and innovation

WP2- EOSC iniciativat kombëtare dhe mbështetja e linjës së veprimit (RASH)

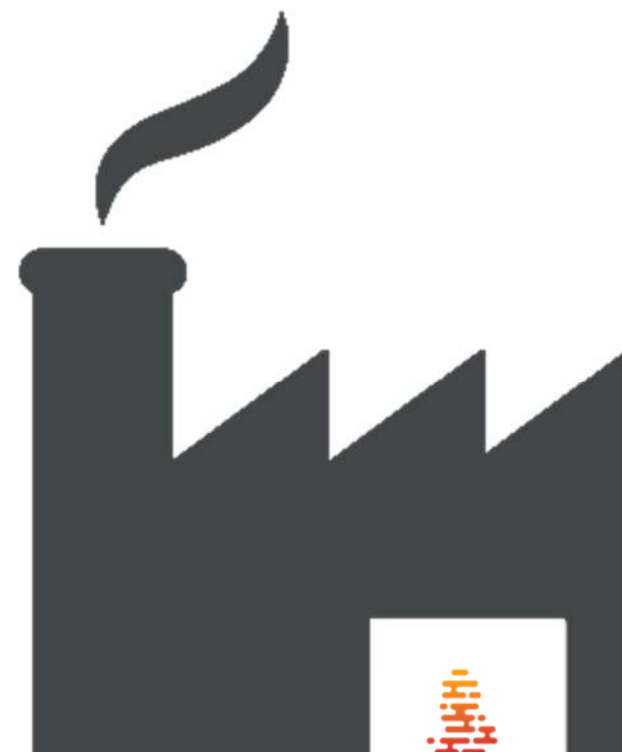
- Ngritja e **Iniciativave Kombëtare të OSC**, me synimin që ato të jenë **të organizuara në mënyrë të qëndrueshme**
- Mbështetja e ndërtimit e **mbarëvajtjes së qëndrueshme panEuropiane të EOSC** duke përfshirë iniciativa kombëtare
- Sigurimi i mbështetjes dhe pasqyrimit për **organet e tjera përkatëse të EOSC**
- Reduktimi i copëzimit dhe promovimi për **federatën në nivelin kombëtar**
- Kuptimi i **trajnitimit në kuadrin e sistemit operativ**
- Përgatitja për **EOSC on-boarding**

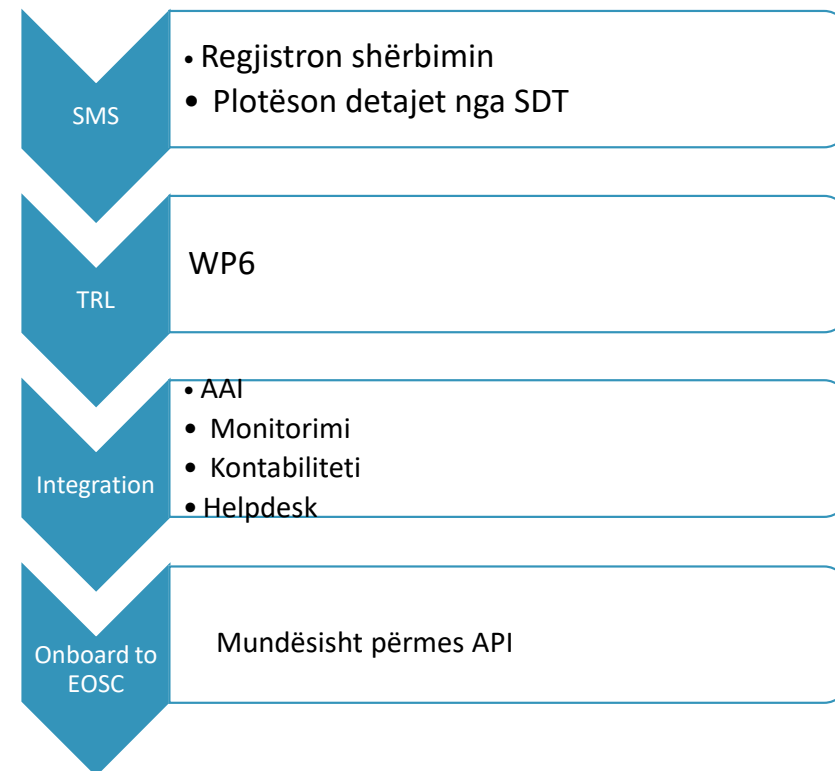
WP3 - Mekanizmat dhe mjetet operacionale të federatës dhe on-boarding

- Përkufizimi dhe mirëmbajtja e **një sërë praktikave më të mira operacionale** që mundësojnë përfshirjen në federatë
- Evolucionin e **standardeve** për shërbimet e federuara dhe ndërveprimin në nivelin kombëtar dhe ndërkufitar të BE-së
- Përshtatja e **mjeteve** ekzistuese dhe zhvillimi i mjeteve të reja që lehtësojnë federatën on-boarding
- Ngritja e **mjedisit të testimit pre-production** për vlerësimin e shërbimit

WP3 - Mekanizmat dhe mjetet operacionale të federatës dhe on-boarding

- Regjistrimi i shërbimeve në portofolin e shërbimeve NI4OS
  - pronarët e proceseve të portofolit të shërbimit / katalogut
  - Përdorimi i një modeli, përcaktimit të Shërbimit, i rënë dakord nga EOSC
- Vlerësimi i TRL
  - Inputet nga WP6
- Vlerësimi i nivelit të integritimit brenda mjedisit pre-production
  - AAI
  - Monitorimi
  - Kontabiliteti
  - Helpdesk
- Onboarding (mundësisht përmes API) në katalogun qendror

WP3 - Temat kryesore për tu marrë në konsideratë

- Përgatitja e mjedisit dhe rrjedha e punës për bordimin në EOSC
  - Regjistrimi në katalogun e shërbimeve EOSC
  - Niveli i integritimit: niveli i adoptimit, procesi i njohjes (certifikimi)
- Roli i NI4OS-Europe në sigurimin e shërbimeve: nga vetë ofruesi?
- Akses në mjedisin pre-production
- Testimi e vlerësimi për maturimin dhe qasjen e shërbimit
- Harmonizimi i qasjes me qendrat HPC në rajon
- Certifikimi i shërbimit të gatshëm nga EOSC
- Marrja në konsideratë dhe ndërveprimi me Rregullat e Pjesëmarrjes për shpërndarësit e shërbimit lidhur me EOSC on-boarding EOSC (*EOSC-Hub, eInfraCentral, EOSCpilot* dhe *RDA*)
  - Përkufizimi i rregullave teknike që duhet të përmbushin ofruesit (politikat e aksesit, AAI, SLAs, suporti i përdoruesit, TRL e nevojshme, etj.)
  - Specifikimet e metadatave që do të adoptohen
  - Ndër-disiplinimi

WP3 - Rreziqet

TRL e ulët e shërbimeve që duan të kalojnë në EOSC.

Rregullat e Pjesëmarrjes janë përpjekjet e "work-in-progress".

Mjetet e jashtme (p.sh. mjetet operacionale, certifikimi i deponitës) që do të përdoren / adaptohen nga WP3 janë në zhvillim aktiv dhe pësojnë ndryshime të rëndësishme gjatë jetës së projektit.

EOSC-Hub policies janë shumë të rrepta për t'i ndjekur ofruesi.

Prioritetet, metodat e punës dhe stilet e projekteve EINFRA dhe INFRAEOSC mund të mos përputhen.

WP4 - Standardet, proceset, mjetet dhe skemat e certifikimit të ORDM

- Harmonizimi, krijimi i standardeve, **mjeteve** dhe **mekanizmave** në Open Research Data Management (ORDM)
- Lehtësimi i ofrimit dhe **adoptimit të shërbimeve EOSC** në nivelin kombëtar dhe institucional
- Sigurimi i **implementimit dhe mirëmbajtjes** së praktikave ORDM me cilësi të lartë
- **Harmonizimi i politikave të ndërlidhura** në Evropë dhe përafrimi me iniciativat ndërkombëtare për ndarjen e të dhënave kërkimore
- Sigurimi i pajtueshmërisë me **EU GDPR**-së

WP4 - Temat kryesore për tu marrë në konsideratë

- **Gjetja e ekuilibrit të duhur**
  - Cilat politika operacionale, procese dhe mekanizma janë në përputhje me EOSC në nivelin institucional dhe depo? (politikat e magazinimit, politikat e DPI-së, politikat e mbrojtjes së të dhënave, etika, etj)
- **Hartimi dhe klasifikimi i mjeteve të dobishme për aktivitetet tona**
  - mjetet ekzistuese për DMP, të hapur dhe vlerësuesit FAIR
  - mjete teknike e ligjore, të bazuara mbi procesin e menaxhimit dhe përpuethshmërisë së licencave, politikave, kushteve të shërbimit, dokumenteve apo të drejtave të tjera ligjore
- **Kontribuimi dhe ndërveprimi me skemat ekzistuese të certifikimit** për të dhëna e hapura kërkimore dhe magazinimin e të dhënave aktuale të disponueshme

WP5 - Integrimi i ofruesit të shërbimit, on-boarding dhe mirëmbajtja e shërbimit

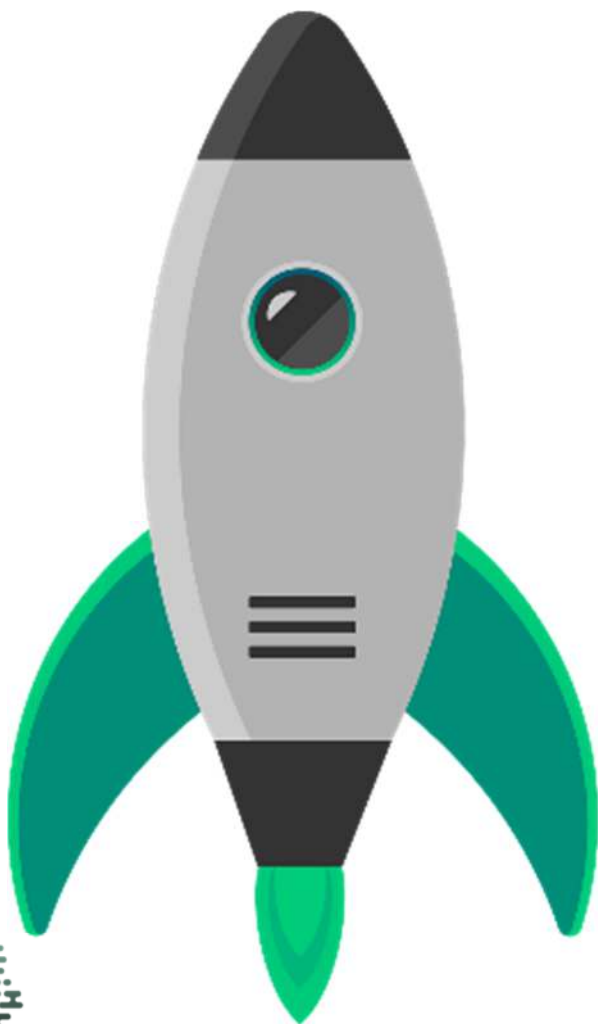
Mundësimi i përdorimit të shërbimeve jo-komerciale të EOSC-së, (gjenerike, tematike, depozituese) që të arrihen përmes portalit EOSC-së.

Sigurimi i mbështetjes teknike për ofruesit e shërbimeve ndërvepruese dhe integrimin në EOSC.

Adaptimi i standardeve për shërbimet e federuara si dhe ndërveprimi në nivel kombëtar e rajonal

Sigurimi dhe implementimi i ndërveprimit ndërmjet shërbimeve kombëtare dhe të EOSC-së.

Zbatimi i proceseve dhe praktikave për përdorimin optimal të burimeve që sigurojnë qasje të hapur në FAIR dhe akses të barabartë të shërbimeve pmes EOSC-hub

WP5 - Integrimi i ofruesit të shërbimit, on-boarding dhe mirëmbajtja e shërbimit

EOSC Publication

WP5.5

NI4OS service

NI4OS repository

EOSC Portal

<https://eosc-portal.eu/for-providers>

Home - For providers

Join provider

Please describe the service you would like to provide via the EOSC portal (1 paragraph):*

Website(s) of the service:*

Entry point (URL) of the service:*

Your motivation and expectations concerning becoming an EOSC provider:*

What are the key selling points/benefits of the service to potential users?*

Which institute(s) is/are the service provider(s)?*

Who is the main contact for the service? (name):*

Who is the main contact for the service? (E-Mail):*

How large is the current user base of the service? How do you expect this to change after joining the EOSC portal?*

Under what conditions would you like to make the service available for EOSC users? Select the (one(s)) that apply *

Available for anyone without login
 Hard to login, but there is one
 Hard to login and conditions/restrictions apply
 Full based access (e.g. pay for use, monthly fee)

If other, please elaborate under what conditions would you like to make the service available for EOSC users *

Content Provider Dashboard

<https://provide.openaire.eu/landing>

Register

Register data sources in the OpenAIRE infrastructure

Validate

Validate data sources against OpenAIRE guidelines

Notifications

View notifications to enrich the metadata and the content

Register your datasource.

Literature Repository	Data Repository	Open Access Journals	Aggregator
Make sure your repository is already registered in OpenDOAR, the authoritative directory of institutional and thematic OA repositories. <small>DOAR provided by Crossref</small>	Make sure your data repository is registered in Re3DATA, the global registry of research data repositories from different academic disciplines. <small>DOAR provided by Crossref</small>	Make sure that your Open Access Journal is compatible with the OpenAIRE Literature Guidelines. <small>DOAR provided by Crossref</small>	Make sure that your publications aggregator is compatible with the OpenAIRE Literature Guidelines. <small>DOAR provided by Crossref</small>
CRIS Systems	Software	Catch-all	Other Sources

WP6 - Angazhimi i përdoruesit, trajnimi dhe demonstrimi

Përfshirja dhe mbështetja e komuniteteve të përdoruesve të vërtetë në testimin dhe rregullimin sa më të saktë të zgjidhjeve të propozuara

Nxitja e përfshirjes së parimeve të FAIR midis komuniteteve kombëtare të kërkimit si pjesë e përdorimit të platformës së projektit

Sigurimi i marrjes së shërbimeve / funksioneve kryesore të EOSC në komunitet

Promovimi dhe sigurimi i udhëzimeve të EOSC për të gjitha rezultatet e hulumtimit (literaturë, të dhëna, softuer, të tjera) përmes mbështetjes konkrete për përdoruesit

Trajnim për shërbimet e federuara, ndërveprimi, parime ORDM-së, certifikimi i deponimit, FAIR dhe tema të tjera

WP6 – Temat kryesore për tu marrë në konsideratë

Identifikimi i komuniteteve dhe përdorimi i rasteve

- 3 bashkësitë thelbësore: Shkencat e jetës, Trashëgimia kulturore dixhitale, Shkenca e klimës.
- Lidhja e këtyre me shtesat e tjera

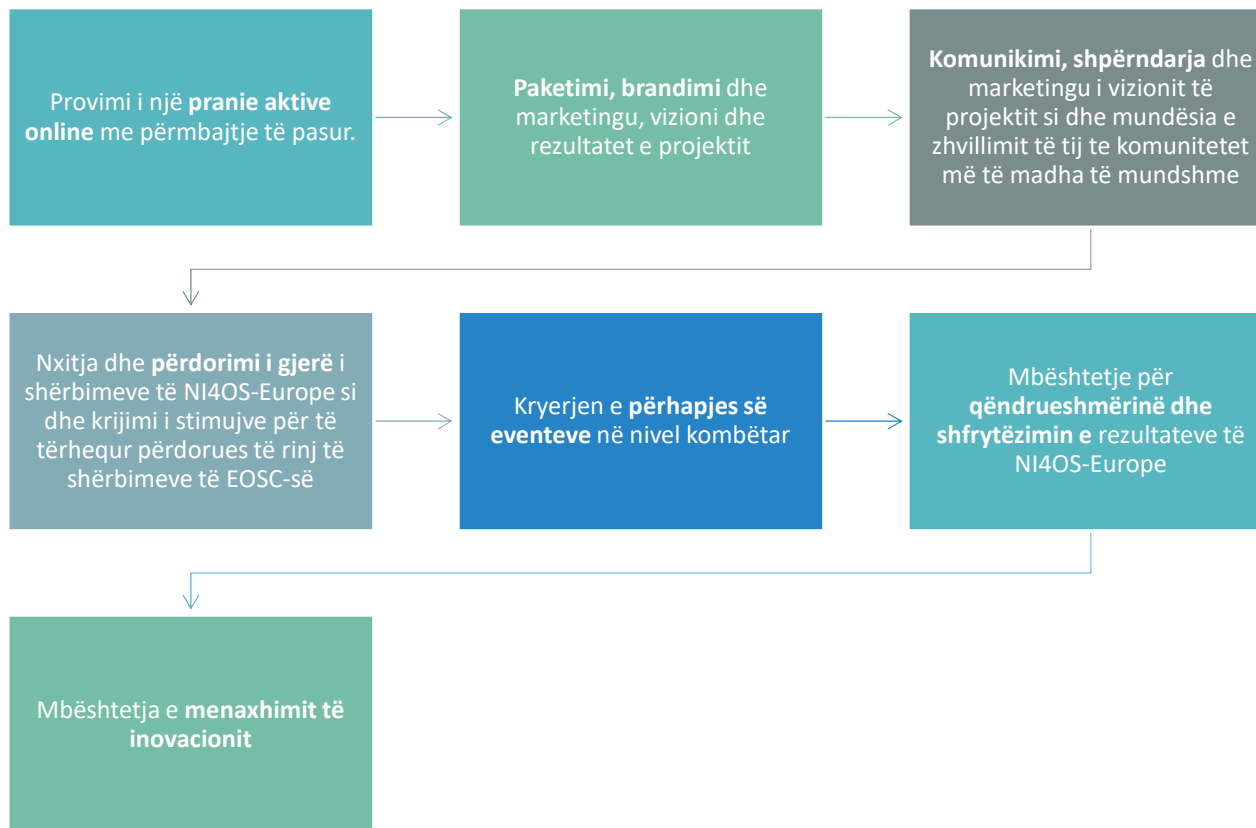
Angazhimi i komunitetit, Thirrjet e Hapura dhe Demonstrimet

- Të sigurohemi që po adresojmë nevojat reale të komuniteteve
- Të stimulojmë pjesëmarrjen në Thirrjet e hapura si dhe në Demonstrime
- Çështjet e rajonit dhe gjuhës
- Çështjet e organizative dhe përshtatja kohore e Thirrjeve të Hapura
- Plani kohor dhe rrjedha e punës për demonstruesit

Trainimi

- Profilet e palëve të interesuara që adresohen nga aktivitetet tona (selektive / vertikale kundrejt përfshirëse / horizontale)
- Llojet e trajnimit, oferta, materiali, mjetet dhe pajisjet online
- Workshop-e trajnimi, trajnerët

WP7- Komunikimi, marketingu, qëndrueshmëria dhe inovacioni

RASH

WP7- Temat kryesore për tu marrë në konsideratë

Shfrytëzoni punën dhe marrëdhëniet e WP6 - shmangni mbivendosjet

Realizimi i planit të qëndrueshmërisë së platformës së projektit dhe kanaleve të komunikimit pas përfundimit të projektit → EOSC vazhdon...

Përcaktoni përparësitë e rezultateve të projektit që duhen mbështetur, kuptoni nevoja të ndryshme

- p.sh. teknike, politike, komunitare
- Mjedisi pre-production, shërbimet, iniciativat e OSC

Identifikimi i rrugëve të qëndrueshme për iniciativat kombëtare të OSC-së

Lidhja dhe varësia nga qëndrueshmëria e përgjithshme e EOSC

- Oportuniteti dhe risku

Vërejtjet përfundimtare (në progres)

Sfidat dhe rreziqet e përgjithshme

- Shkalla e ulët e angazhimit të aktorëve lokalë.
- Mungesa e informacionit rreth aktorëve lokalë & iniciativave të sistemit operativ.
- Mungesa e mbështetjes qeveritare për iniciativat e reja kombëtare OSC.

Pikat vendimtare për suksesin - intern

- Mbledhje me IPK-të
- Bashkëpunimi dhe komunikimi i brendshëm
- Dorëzimi në kohë
- Të dhëna dhe rezultate cilësore
- Angazhimi i partnerëve

Pikat vendimtare për suksesin - extern

- Angazhimi i suksesshëm i palëve të interesuara
- Gjetja e *modus operandi* me EOSC WGs
- Bashkëpunim i sheshtë me projektet e INFRAEOSC
- Mbështetje thelbësore e ministrive përkatëse në ngritjen e Nismave Kombëtare të OSC-së

